

Castanheira A, Swash M & de Carvalho M. Percutaneous gastrostomy in amyotrophic lateral sclerosis: a review. *Amyotroph Lateral Scler Frontotemporal Degener* 202; 23(3-4): 176-189.

Het doel van deze review is het geven van geüpdatete informatie over de plaatsing van een PEG-voedingssonde bij mensen met ALS. Alle literatuur tot februari 2021 werd beoordeeld. Er waren 35 studies geschikt voor analyse. De studies waren erg verschillend van opbouw, varieerden over een grote tijdsperiode (van 1994 tot 2019), varieerden ook sterk in aantal patiënten (van 60 tot 1226 patiënten). Dat maakt het lastig om te studies te analyseren en conclusies te trekken. De lange tijdsperiode omvatte ook de komst van richtlijnen aangaande indicaties en procedures. Het aantal overlijdens na de PEG-plaatsing is in de loop van de tijd geleidelijk gedaald.

Na de komst van richtlijnen is er een toenemende trend op een positief effect van de PEG op de levensverwachting. Bevindingen van studies kunnen tegenstrijdig zijn, omdat het optimale moment van plaatsing van de PEG niet bekend is. Het gebruik van de PEG werd niet gerelateerd met verslechtering van de stemming of depressieve symptomen. Kort na de plaatsing werd een mogelijke negatieve invloed gezien op de mantelzorger. Het is onvoldoende duidelijk of er een positief effect is van de PEG op de kwaliteit van leven, maar de PEG speelt een belangrijke rol in verzachting van de slikstoornissen.

Het lijkt erop dat de PEG geplaatst zou moeten worden voordat er sprake is van ondervoeding, alhoewel dat moeilijk kan zijn voor de patiënt om te accepteren. De BMI (body mass index) en gewicht worden gezien als belangrijkste objectieve indicatoren. Daarnaast zou de vitale longcapaciteit aangevuld kunnen worden met de koolzuurwaarden, als indicator voor de ademhalingsfunctie.

De PRG-voedingssonde wordt gezien als een alternatieve procedure voor de PEG en vindt plaats zonder sedatie. Er is geen verschil in mate van overlijden na de plaatsing tussen beide technieken. De PRG had een hoger succes van plaatsing, maar patiënten hadden meer pijn en de voedingssonde zelf gaf vaker problemen door dislocatie en lekkage.

De conclusie van de onderzoekers is dat de PEG een veilige procedure is voor sondevoeding bij mensen met ALS die niet ondervoed zijn. De PEG verlengt waarschijnlijk de levensverwachting. Een hogere leeftijd, sterk gewichtsverlies en een slechte ademhalingsfunctie bij de PEG-plaatsing heeft een negatieve invloed op de levensverwachting. De PEG-plaatsing heeft dus vooral zin indien deze vroeg geplaatst wordt, alhoewel dat moeilijk is voor de patiënt om te overwegen. Op basis van de beschrijvingen in de diverse studies is het lastig om het effect op de kwaliteit van leven te beoordelen en welke techniek van plaatsing van de voedingssonde de beste is.